

...

Fővárosi Ítéltábla

10.Gf.40.406/2021/3.

A Fővárosi Ítéltábla a személyesen eljáró Felperes1 (cím1) felperesnek a Dávid Társas Ügyvédi Iroda (cím3, ügyintéző: dr. Dávid Iván ügyvéd) által képviselt alperes1 (Cím2) alperes ellen társasági határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2021. november 10-én kelt 31.G.40.466/2021/20-II. számú ítélete ellen a felperes által 23. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezéssel támadott rendelkezését helybenhagyta.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetének – amelyben elsődlegesen kérte annak megállapítását, hogy az alperes ülés tartása nélkül írásban hozott 2021. február 20. napi hatályú 1. számú határozata arról, hogy ügyvezető1 ügyvezető visszahívásáról nem dönt jogszabálysértő, mert a határozat meghozatalában kizárt tag vett részt, ezért állapítsa meg azt is, hogy a társaság egyhangú igen szavazattal ügyvezető1 ügyvezetőt visszahívta; másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy az alperes taggyűlés tartása nélkül írásban hozott 2021. február 20. napi hatályú 1. számú határozata arról, hogy ügyvezető1 ügyvezető visszahívásáról nem dönt jogszabálysértő, ezért azt helyezze hatályon kívül és rendelje el új határozat hozatalát – részben helyt adott és az alperes ülés tartása nélküli döntéshozatala során 2021. február 20-i hatállyal az 1. számú napirendi pont tárgyában meghozott határozatát, amely szerint „A Társaság tulajdonosai 50 % igen, 50 % nem és 0% tartózkodom szavazat mellett nem hoztak döntést. A Társaság tagjai nem hoztak határozatot ügyvezető1 ügyvezető visszahívásáról.” hatályon kívül helyezte, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította; kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 36.000 forint perköltséget.

[2] Határozata indokolásában rögzítette, hogy a felperes a 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 173. § (2) bekezdésének megfelelő egymással látszólagos tárgyi keresethalmazatban álló kereseti kérelmeket terjesztett elő, amelyben megjelölte az eshetőleg kereseti kérelmei elbírálásának kért sorrendjét. Az elsődleges keresete a Pp. 172. § (3) bekezdése szerinti megállapítási kereset, míg a másodlagos keresete a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 3:35. §-a és 3:37. § (1) bekezdése szerinti döntésre irányuló kérelem.

[3] Az elsőfokú bíróság a felperes elsődleges keresetét megalapozatlannak találta.

[4] A Pp. 172. § (3) bekezdése a megállapítási kereset előterjesztését csak meghatározott feltételek esetén teszi lehetővé: egyrészt a kérelemnek valamely jog vagy jogviszony fennállásának vagy fenn nem állásának megállapítására kell irányulnia; másrészt a megállapításnak a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása érdekében szükségesnek kell lennie; harmadrészt a felperes valamilyen okból marasztalást nem követelhet. Bármelyik feltétel hiánya kizárttá teszi a megállapítási kereset előterjesztését és annak elutasításához vezet. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes által előterjesztett kereset nem valamely jog vagy jogviszony fennállásának vagy fenn nem állásának a megállapítására irányul, hanem az alperes keresetben megjelölt határozata jogellenességének és a lezajlott szavazás eredményeként megszülető határozat felperes által hivatkozott jogszerű tartalmának a megállapítására vonatkozó kérelmet tartalmaz, ezért az a Pp. 172. § (3) bekezdésének nem felel meg, így a felperes jogmegóvási érdekét, illetve a marasztalási kereset előterjeszthetőségének hiánya fennállását nem vizsgálta. Rámutatott arra, hogy az alperes mint gazdasági társaság autonómiájába való beavatkozást jelentene, ha a bíróság az alperes által hozott határozat tartalmától eltérő tartalmú határozatot hozhatna, mert ez az alperesi taggyűlés hatáskörének az elvonását jelentené, amelyre a bíróságnak nincs lehetősége.

[5] A másodlagos kereset vonatkozásában rögzítette, hogy az ülés tartása nélküli döntéshozatalt a társasági szerződés 11.2. b) pontja lehetővé teszi, ezért a döntéshozatalnak ez a módja önmagában nem jogszabálysértő. A Ptk. 3:103. § (1) bekezdéséből következően a döntéshozatalt kezdeményező tag joga eldönteni, hogy az ülés összehívását vagy ülés nélküli döntéshozatalt kezdeményez, az ügyvezetőnek ezzel kapcsolatban nincs jogosultsága eltérő intézkedést tenni. A felperes az ülés összehívását kérte, továbbá ebben az időszakban nem volt olyan jogszabályi rendelkezés, amely kizárta volna az ülés tartását, ezért az alperes ügyvezetőjének ezzel kapcsolatos eljárása nem volt jogszerű.

[6] Megalapozottnak találta a felperes azon hivatkozását, hogy tag1 személyében a Ptk. 3:19. § (2) bekezdés d) pontja alapján kizárt tag vett részt a szavazásban az 1. napirendi pont tekintetében, mivel az ügyvezető tag1 tag házastársa, aki a Ptk. 8:1. § (2) bekezdése szerint tag1 tag hozzátartozója, ezért a határozat meghozatalából tag1 a Ptk. 3:19. § (2) bekezdés d) pontja alapján valóban kizárt volt, így a határozatképesség megállapítása, valamint a döntés eredményének rögzítése során az ő szavazatát figyelmen kívül kellett volna hagyni. Nem találta alaposnak az alperesnek a hozzátartozó ügyvezető határozathozatalban való érdekelttségének hiánya körében kifejtett érvelését és azt a hivatkozását sem, hogy az új

ügyvezető személyére történő javaslatétel hiánya miatt az ügyvezető ne lenne visszahívható, illetve visszahívása ellenére is hivatalban maradna az új ügyvezető megválasztásáig.

[7] Utalt továbbá az elsőfokú bíróság arra, hogy a társasági határozatot csak a törvényes (jogsabálynak vagy létesítő okiratnak megfelelő) működés szempontjából jogosult felülvizsgálni és ennek során kizárólag kasszációs jogkörrel rendelkezik. A szavazás eredményének közlése során tanúsított alperesi eljárás az elsőfokú bíróság megítélése szerint már a meghozott döntés közlését érintette, amelynek a döntés hatályon kívül helyezése szempontjából nem volt jelentősége, ezért azt külön nem vizsgálta, de utalt arra, hogy a döntés meghozatalának módja a választott eljárás miatt eleve jogsabálysértő volt.

[8] A Ptk. 3:35. §-a szerint a kereseti kérelem a jogi személy határozatának a hatályon kívül helyezésére irányulhat. A Ptk. 3:37. § (1) bekezdésének második fordulata teszi lehetővé a bíróság számára, hogy szükség esetén új határozat hozatalát rendelje el. Jelen esetben azonban az elsőfokú bíróság nem látta szükségesnek új határozathozatal elrendelését, mert egyrészt annak kikényszerítése, hogy a felperes kérelmének megfelelő taggyűlés megtartásával kerüljön sor a határozat meghozatalára a cégbíróság hatáskörébe tartozik a törvényességi felügyeleti eljárás keretében és a felperes nincs elzárva attól, hogy újabb határozat meghozatalát kezdeményezze; másrészt a bíróság kasszációs jogköre a jogsértő határozat hatályon kívül helyezésére terjed ki és új határozat hozatalát akkor szükséges elrendelni, ha a határozat hatályon kívül helyezésére tekintettel olyan helyzet alakul ki, amely az érintett napirendi pontban hozandó döntés hiányában további jogsértő állapot fennmaradását jelenti vagy jogi értelemben szükséges újabb határozat hozatala. Ilyen körülményt jelen esetben azonban az elsőfokú bíróság nem tudott megállapítani, a támadott határozat hatályon kívül helyezése nyomán is működőképes a társasági jogi értelemben, a felperes pedig nincs elzárva attól, hogy újabb határozat hozatalát kezdeményezze.

[9] A fenti jogsabálysértésekre tekintettel – a határozathozatal választott módja jogsabálysértő és a határozathozatalban kizárt tag vett részt, amely a határozathozatal eredményét is befolyásolta – az elsőfokú bíróság a határozatot a Ptk. 3:37. § (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a másodlagos kereseti kérelemnek azt a részét utasította el, amelyben a felperes a bíróságtól új határozat meghozatalának elrendelését is kérte.

[10] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben kérte elsődlegesen a megállapítás iránti keresetet elutasító részében megváltoztatni és azt megállapítani, hogy az alperes taggyűlés tartása nélkül írásban hozott 2021. február 20-i napi hatályú 1. számú határozata szerint az alperesi társaság egyhangú igen szavazattal ügyvezetőt visszahívta; másodlagosan annak részbeni megváltoztatásával a társaságot új határozat hozatalára kötelezni; mindkét esetben az alperest másodfokú perkölségben marasztalni.

[11] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés c) és d) pontjaiban jelölte meg.

[12] Vitatta az elsőfokú bíróságnak a Pp. 172. § (3) bekezdésével kapcsolatos jogi következtetéseit. Álláspontja szerint a Pp.-nek a jog vagy jogviszony fennállásának vagy fenn nem állásának megállapítása iránt előterjesztett keresete megfelelt ezen feltételnek. A társaság, illetve jogi személy működési autonómiájába való beavatkozás a bíróság számára megengedett, mivel önmagában az a körülmény, hogy a határozatot felülvizsgálhatja, azt hatályon kívül helyezheti és új határozat hozatalára is utasíthatja a társaságot, a társaság döntési jogainak korlátját, illetve jog megsértése esetén azok megsemmisítését eredményezi. Eltérő értelmezés esetén a felperes csak azt érheti el, hogy a bíróság a taggyűlési határozatot helyezze hatályon kívül, de az ügyvezető visszahívását nem. A Pp.-hez kapcsolódó Kommentárt idézve hangsúlyozta a felperest megilleti az a jog, hogy az alperesi társaság taggyűlésén vagy írásbeli határozat hozatalánál szavazzon, joga van ahhoz is, hogy érvényes szavazatával a Ptk. kereseti kérelemben felhívott rendelkezése alapján szülessen meg a döntés. Joga és jogos érdeke kikényszeríteni annak a következményét, hogy a határozat meghozatalában olyan tag vett részt, aki nem szavazhatott volna és annak következményeként nem részesülhet a társaság abban az előnyben, hogy ezzel a felperes szavazata nem létezővé váljon. A jelen esetben az alperes eljárásával sérült a Ptk. 3:20. § (2) és (4) bekezdése és a határozat ezzel anullálta egyrészt a felperesnek a társaság legfőbb szervének összehívására vagy a legfőbb szerv gyűlés tartása nélküli döntéshozatalára való és kikényszeríthető jogát, másrészt sértette a Ptk. 3:18. § (1) és (2) bekezdéseit is.

[13] A megállapítási keresete azért is helytálló, mert annak való helyt adás nélkül a felperes által leadott és a szavazatoknak egyébként 100 %-át kitevő szavazat valamennyi jogi következménye elenyészne. A szavazásból kizárt tag szavazatának figyelmen kívül hagyása azt eredményezi, hogy egyhangú igen szavazattal a taggyűlésen kívül hozott határozat ügyvezetőt alperesi ügyvezetőt a tisztéből visszahívta. Minden más megoldás oda vezet, hogy a felperes szavazási joga, amely önmagában társasági tagi mivoltából eredően alanyi jogként kezelhető, megszűnik létezni mindaddig, amíg az alperes tetszőlegesen és sorozatosan szándékosan megsértheti a jogszabályt.

[14] Hangsúlyozta, hogy a megállapítási keresetnek mindenképpen helye volt, éppen az állította volna helyre azt a jogszerű helyzetet, a társaság működésének jogi autonómiáját, annak tisztességét, a felperes szavazati jogának érvényes gyakorlási lehetőségét, amely súlyosan sérült.

[15] Kifejtette, hogy a tagi jogviszonyból eredő szavazati jog kapcsán eleve helye van a megállapítás iránti keresetnek, a közvetlen jogviszony esetleges hiányában is fennállnának a megállapítás iránti kereset feltételei.

[16] A másodfokú bíróságnak a megállapítási kereset vizsgálatához szükséges további feltételekkel kapcsolatos előadások rendelkezésre állnak, ezekből a jogmegóvási érdek és a marasztalási kereset hiánya elbírálnak.

[17] A másodlagos fellebbezése körében előadta, hogy a társaság megfelelő jogi működése éppen azért nem biztosítható, mert az ügyvezető és házastársa kizárólagos akaratának érvényesítése történik és az ügyvezető nem a társaság érdekeit képviseli. Kétségtelen, hogy így a társaság nem marad törvényes képviselő nélkül, ugyanakkor semmi sem zárja ki, hogy a tagok legalább abban egyetértsenek, hogy milyen új ügyvezető vagy ügyvezetők megválasztása szükséges. A bizalomvesztés minden további indoklás nélkül elegendő az ügyvezető visszahívásához. Ugyanakkor amennyiben a felperes ismételt taggyűlés tartását kéri és ez nem történik meg, a törvényben meghatározott időn belül valóban kérheti a cégbíróságot az ezzel kapcsolatban megfelelő intézkedés meghozatalára, ez azonban minden esetben több hónap további idővesztést jelent, amely alatt a társaság működését változatlanul egyetlen tag irányítja, nem pedig a tagok együttsége. Mindezekre tekintettel új határozat meghozatala nélkül a helyzet nem orvosolható, mert az alperesi védekezésből következik, hogy magatartása a következő felperesi kérelem esetén sem változna.

[18] Az alperes a felperes fellebbezésére fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[19] A Fővárosi Ítéltábla a felperes fellebbezését a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[20] A felperes fellebbezése nem alapos.

[21] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem korlátai között bírálta felül, felülbírálati jogköre kizárólag a keresetet részben elutasító döntésre terjed ki, mivel az alperes 2021. február 20-i hatállyal az 1. számú napirendi pont tárgyában meghozott határozat hatályon kívül helyezése ellen jogorvoslati kérelem nem került benyújtásra, ezért a határozatnak ez a része a Pp. 358. § (1) bekezdése alapján jogerőre emelkedett.

[22] Az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján helyesen állapította meg és érdemben megalapozott a felperes keresetének részbeni elutasítására vonatkozó döntése.

[23] A felperes a keresetében két okra hivatkozással kérte a 2021. február 20-i – az ügyvezető visszahívásáról szóló – 1. számú napirendi ponthoz kapcsolódó határozat hatályon kívül helyezését: egyrészt állította, hogy a határozat meghozatalakor a szavazásból kizárt tag vett részt, másrészt sérelmezte a döntéshozatal módját. A felperes a keresetét saját előadása szerint látszólagos keresethalmazatban terjesztette elő, az elsődleges megállapítási keresete

körében azt hangsúlyozta, hogy mint a társaság tagjának joga van annak megállapítását kérni, hogy a szavazás érvényesen megtörtént a szavazásból kizárt tag szavazatának figyelmen kívül hagyása mellett.

[24] A Pp. 173. § (1) bekezdése szerint valódi tárgyi keresethalmazat akkor terjeszthető elő, ha a keresetet ugyanabból vagy – ténybeli és jogi alapon – összefüggő jogviszonyból erednek és a keresetek között nincs olyan, amelynek elbírálása más bíróság kizárólagos illetékességére tartozik.

[25] A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a felperes kereseti kérelmei nem látszólagos tárgyi keresethalmazatként, hanem valójában valódi tárgyi keresethalmazatként kerültek előterjesztésre, mert az egyes kereseti kérelmek ugyanabból a jogviszonyból erednek, egymástól függetlenek, más a jogkövetkezményük, mindkét kérelemről önállóan hozható döntés, ha annak a feltételei fennállnak.

[26] A felperes a fellebbezésében helyesen hivatkozott arra, hogy mint az alperesi társaság tagját megilleti az a jog, hogy érvényes szavazatával döntés szülessen. Erre azonban csak akkor kerülhet sor, ha a határozathozatal módja nem ütközik jogszabályba. Minderre figyelemmel a felperes által elsődlegesnek nevezett megállapítási keresetnél nem csak azt kell vizsgálni, hogy a Pp. 172. § (3) bekezdésében meghatározott feltételek fennállnak-e, hanem azt is, hogy az abban a formában teljesíthető-e, nincs-e más akadálya a kérelemnek való helyt adásnak. Ennek körében nem lehet figyelmen kívül hagyni azt, hogy az elsőfokú bíróság jogerős döntése alapján – a felperes keresetében történt hivatkozást elfogadva – a társasági határozat hatályon kívül helyezésére nemcsak amiatt került sor, mert a határozathozatalnál a szavazásból kizárt tag vett részt, hanem azért is, mert a határozathozatal módja – az ülés tartása nélküli döntés – is jogszabálysértő volt, ezért a jogszabálysértő módon meghozott határozat önmagában kizártta teszi annak bíróság általi megállapítását, hogy a társaság egyhangú határozatával visszahívta ügyvezetőtől ügyvezetőt. Erre tekintettel – a megállapítási kereset előterjesztésénél meghatározott feltételek fennállása esetén – sem teljesíthető a felperes elsődleges keresete.

[27] Mindezekre figyelemmel helyesen döntött az elsőfokú bíróság a felperes elsődleges keresetének az elutasításáról.

[28] A Ptk. 3:35-37. §-ai a jogi személy törvényes működésének biztosítékai körében a jogi személy valamennyi típusára irányadóan rendelkeznek a jogi személy határozatainak bírósági felülvizsgálatáról.

[29] A Ptk. 3:35. §-a értelmében az arra jogosult abban az esetben indíthat a jogi személy szervei által hozott határozat felülvizsgálatára irányuló pert, ha a határozat

jogszabálysértő vagy a létesítő okiratba ütközik. A kereset a határozat hatályon kívül helyezésére irányulhat.

[30] Az ilyen per tárgyát tehát a jogi személy jogszabálysértő vagy a létesítő okiratba ütköző határozatainak hatályon kívül helyezése képezi.

[31] Arról, hogy a kereset megalapozottsága, a támadott határozat jogszabályba vagy alapszabályba ütközése esetén a bíróság milyen tartalmú ítéletet hozhat a Ptk. 3:37. §-a rendelkezik.

[32] A Ptk. 3:37. § (1) bekezdése szerint, ha a határozat jogszabályt sért, vagy a létesítő okiratba ütközik, a bíróság a határozatot hatályon kívül helyezi, és szükség esetén új határozat meghozatalát rendeli el. A Ptk. 3:37. § (3) bekezdése ugyanakkor azt is kimondja, ha a jogszabálysértés vagy a létesítő okiratba ütközés nem jelentős és nem veszélyezteti a jogi személy jogszerű működését, a bíróság a jogsértés tényét állapítja meg.

[33] A bíróság a feltételek fennállta esetén a jogi személy határozatának hatályon kívül helyezésére irányuló keresettől részben eltérő tartalmú ítélet hozatalára is jogosult. Az eltérés lehetősége kétirányú. Abban az esetben, ha a jogszabálysértés vagy a létesítő okiratba ütközés nem jelentős és nem veszélyezteti a jogi személy jogszerű működését, a bíróság ítéletében a határozat hatályon kívül helyezésének mellőzésével csak a jogsértés tényét állapítja meg. Súlyos, a jogi személy jogszerű működését veszélyeztető jogsértés esetén a bíróság a határozat hatályon kívül helyezése mellett szükség esetén új határozat hozatalát is elrendelheti. Az új határozat meghozatala elrendelésének szükségessége körében irányadó szempontokra nézve ugyanakkor a Ptk. semmilyen rendelkezést nem tartalmaz.

[34] Abból kiindulva, hogy a jogi személy határozatának felülvizsgálata iránti per célja a jogi személy jogszerű, törvényes működésének a biztosítása, a jogsértő határozat hatályon kívül helyezése esetén új határozat meghozatalának elrendelése akkor válhat szükségessé, ha a határozat hatályon kívül helyezése következtében a jogi személy működése törvénysértővé válik és a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő működés feltételei csak új határozat hozatalával biztosítható. Ilyen helyzet állhat elő például akkor, ha a keresettel támadott határozat hatályon kívül helyezése folytán a korlátolt felelősségű társaságnak nem maradt ügyvezetője [Ptk. 3:196. § (4) bekezdése], vagy ha a hatályon kívül helyezett határozat jogszabályban előírt valamely döntési kötelezettség teljesítése érdekében került meghozatalra (Ptk. 3:189. §).

[35] A perbeli esetben az elsőfokú bíróság az alperesi társaság 2021. február 20-i hatályú 1. számú napirendi ponthoz kapcsolódó határozatát – amely szerint ügyvezetől ügyvezető visszahívásáról nem hoztak döntés – hatályon kívül helyezte. A határozat hatályon kívül helyezése miatt azonban nem következett be olyan helyzet, hogy az alperesi társaság ügyvezető nélkül maradt volna, mert a társaság ügyvezetője továbbra is ügyvezetől, ezért a határozat hatályon kívül helyezésével a jogi személy működése nem vált jogszabálysértővé. Az alperesi társaságnak továbbra is van ügyvezetője, ezért nincs olyan ok, amelyre

vonatkozóan jogszabály döntési kötelezettség teljesítését írta elő, így nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a felperes másodlagos kereseti kérelméhez kapcsolódóan új határozat hozatalát nem rendelte el. Önmagában a felperes fellebbezésében hivatkozott bizalomvesztés, illetve az, hogy az ismételt taggyűlés megtartása esetleg több hónapot vesz igénybe, nem szolgál alapul az alperesi társaság új határozat hozatalára kötelező döntésre.

[36] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – részben módosított indokolással – helybenhagyta.

[37] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az általa lerótt 48.000 forint összegű jogorvoslati illetéket viselnie köteles. Az alperesnek a másodfokú eljárásban nem merült fel költsége, ezért a másodfokú perköltség viseléséről a Fővárosi Ítéltáblának nem kellett döntenie.

Budapest, 2022. június 28.

Dr. Kurucz Zsuzsánna s.k.

a tanács elnöke

Dr. Felker László s.k.
s.k.

előadó bíró

r. Matosek Edina

bíró